

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/навчально-наукового інституту)
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри, що забезпечує викладання)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
Свгенія НОВАК
“18” Вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Спеціальність Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

Мова навчання українська

Чернівці_ 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Переддипломна практика**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Розробник (ки): Сідор Людмила Валеріївна, асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

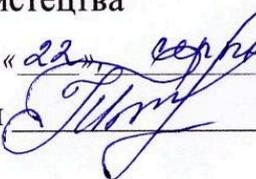
Викладач (чі), Сідор Людмила Валеріївна, асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

(П.І.Б. викладача (ів), посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП **Наталія ГАТЕЖ**

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Мирослава ЖАВОРОНКОВА**

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Оксана ГАЛУНКА**

Пояснювальна записка

Переддипломна практика є важливою фінальною складовою підготовки бакалаврів за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», що передбачає виконання та апробацію елемента майбутньої практичної частини дипломного проєкту.

Предметом практики є практична частина (робота в матеріалі) елемента дипломного проєкту.

Мета практики – виконання і завершення елемента роботи в матеріалі дипломного проєкту та обґрунтування ідейного змісту виконаного твору.

Завдання практики:

- підібрати матеріали для виконання практичної частини роботи;
- за затвердженим ескізом виконати роботу в матеріалі;
- здійснити обґрунтування ідеї твору;
- описати технологічну послідовність виконання твору;
- оцінити вартість виконаного твору.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

СК 11. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом. твору та побудові художнього образу.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності

У результаті проходження практики студенти повинні:

Знати:

- Методологію наукового дослідження: принципи пошуку, систематизації та аналізу джерел (архівних, музейних, літературних) за темою диплома.
- Технологічні цикли створення художнього твору: від вибору основи та підготовки ґрунту до фінальних стадій покриття (лакування, випал, консервація).
- Принципи атрибуції та художньої експертизи: методи визначення авторства, часу, місця створення та стилістичних особливостей об'єктів мистецтва.

- Стандарти оформлення творчої документації: вимоги до написання пояснювальної записки, створення паспортів експонатів або реставраційних карток.
- Сучасний ринок мистецтва та авторське право: правові аспекти використання інтелектуальної власності та основи менеджменту в художній сфері.
- Музейні стандарти зберігання: кліматичні умови, вимоги до освітлення та експонування творів різних типів.

Вміти:

1. Дослідницькі вміння

- Проводити джерелознавчий пошук: працювати з бібліотечними фондами, електронними базами даних та музейними архівами.
- Аналізувати аналоги: знаходити та порівнювати схожі твори мистецтва для обґрунтування власної творчої концепції.

2. Практико-технологічні вміння

- Виконувати копійні або авторські роботи: демонструвати високий рівень володіння обраною технікою (живопис, графіка, текстиль тощо).
- Розробляти ескізний проєкт: створювати серію фор-ескізів, композиційних пошуків та кольорових вирішень майбутнього виробу.
- Проводити техніко-технологічний аналіз: визначати стан збереженості об'єкта, виявляти пошкодження та пропонувати методи їх усунення.

3. Презентаційні вміння

- Формувати експозицію: самостійно готувати свої роботи до виставки (оформлення в рами, паспарту, підбір освітлення).
- Аргументувати власну концепцію: публічно захищати ідею дипломного проєкту перед колегами та керівниками.
- Цифровізувати результати: створювати якісне цифрове портфоліо проєкту та презентаційні матеріали.

Опис навчальної дисципліни. Загальна інформація

Форма навчання	Рік згідно з готовими	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2025-2026	2	4	120	-	-	-	-	120	-	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Зміст діяльності	Тижні практики
1. Загальне ознайомлення з базою практики. Підбір матеріалів та інструментів, визначення обладнання для виконання практичної частини (роботи в матеріалі) дипломного проєкту.	2 дні першого тижня
2. За затвердженим ескізом розпочати виконання роботи в матеріалі – початковий етап.	0.5 першого
3. Виконання роботи в матеріалі	2 частина першого
4. Завершення виконання роботи в матеріалі	другий
5 Оформлення звіту переддипломної практики	другий

Відповідно до навчального плану, переддипломна практика проходить протягом 2-х тижнів восьмого навчального семестру, в навчальних майстернях кафедри.

Перед початком переддипломної практики гарант спеціальності проводить установчі збори у її перший (установчий) день для ознайомлення дипломників із програмою практики; розподіляються майстерні згідно технікам затвердженим темами дипломного проєктування; визначаються межі діяльності здобувачів та контроль з боку керівників практики під час застосування обладнання в майстернях кафедри, правилами поведінки та технікою безпеки; оголошуються вимоги до змісту та оформлення звіту практики та критерії оцінювання результатів практики.

Методи та освітні технології навчання

Під час переддипломної практики використовуються традиційні (бесіди, консультації, самостійна робота) методи та сучасні підходи до технологічних процесів у ході виконання практичної частини елемента дипломного проєкту.

Технології цифрової візуалізації та CAD-системи

- Adobe Suite / CorelDRAW: Використання програм для створення ескізів, розробки картонів у натуральну величину, верстки пояснювальної записки та портфоліо.
- 3D-моделювання: Створення тривимірної моделі майбутнього об'єкта або візуалізація його розміщення в інтер'єрі.

Технологія портфоліо (E-portfolio). Систематизація всіх етапів роботи: від першого начерку до фінального виробу. Це стає базою для захисту диплома та подальшого працевлаштування.

Проєктна технологія (Agile у мистецтві). Розподіл роботи над дипломом на чіткі спринти: «Дослідження» → «Ескізування» → «Технологічна проба» → «Виконання в матеріалі» → «Презентація».

Система контролю та оцінювання

Види контролю

- *попередній* (на початку практики з'ясовується якість опорних знань)
- *поточний контроль* (обов'язковим є ведення щоденника із чіткою фіксацією проходження практики).

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом практики у кінці змістових модулів становить 60 балів.

підсумковий контроль (максимально – 40 балів) проводиться у формі **екзамену** (звітної конференції) .

Письмовий ЗВІТ з практики оцінюється і підписується керівником і членами комісії за результатами захисту результатів практики.

- Захист переддипломної практики відбувається на кафедрі, протягом тижня після завершення практики, проходить відкрито перед аудиторією однокурсників та комісією. До складу комісії входять викладачі кафедри (керівники дипломних проєктів).

Форми контролю

– *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– *самоконтроль* (використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Поточний контроль здійснюється у дні проведення консультацій : усне опитування щодо ходу роботи; перевірка виконання роботи в матеріалі; перевірка написання розділів звіту;

При виведенні підсумкової оцінки враховуються результати поточних контрольних заходів. Виконання усіх завдань передбачених робочою навчальною програмою переддипломної практики дає право студенту отримати оцінку і допуск до захисту дипломного проєкту.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Форма проведення – екзамен (підсумкова звітна конференція)

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен - 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно

	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Оцінка	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент вчасно і у повному обсязі виконав програму практики; уміє пов'язувати теорію з практикою, впевнено висловлює і обґрунтовує свої судження. Оцінка «відмінно» передбачає: наявність виконаного твору (практичної частини дипломного проєкту); Звіту з практики, оформленого відповідно до вимог до текстових документів; Змістовну і логічну доповідь під час захисту результатів практики, ґрунтовну відповідь на запитання.
Добре	Студент вчасно і у повному обсязі виконав програму практики; уміє пов'язувати теорію з практикою, впевнено висловлює свої судження. Оцінка «добре» передбачає: наявність виконаного твору (практичної частини дипломного проєкту); Звіту з практики, оформленого відповідно до вимог до текстових документів. В оформленні звіту можуть бути несуттєві помилки. Відповіді на запитання можуть мати місце окремі неточності.
Задовільно	Студент виконав програму практики. Звіт з практики оформлений відповідно до вимог до текстових документів, але містить неточності і суттєві помилки. У доповідь під час захисту бракує власних суджень. Відповіді на запитання будуються на рівні репродуктивного мислення або студент вагається під час відповідей. Разом з тим, студент набув навичок, що відповідають мінімальним критеріям оцінювання

Незадовільно	Студені не виконав програму практики. Оформлення звіту не відповідає чинним вимогам або відсутній, У доповідь під час захисту бракує власних суджень. Відповіді на запитання розрізнені, безсистемні Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без повторного проходження практики.

Студент, який не виконав програми переддипломної практики без поважних причин, відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, йому надається можливість пройти практику повторно.

Загальна оцінка за практику складається з комплексної оцінки з урахуванням вагових коефіцієнтів за видами робіт. Критеріями оцінки захисту (табл. 3) практики є: якість і повнота оформлення звіту, повнота доповіді та усних відповідей під час захисту результатів практики; якість виконання та художньо-композиційна досконалість графічної частини. У разі невиконання будь-якого з пунктів, іспит студент не складає.

Оцінювання результатів проходження практики

<i>Критерії</i>	<i>Практична частина (робота в матеріалі) дипломного проєкту</i>	<i>Якість і повнота оформлення звіту</i>	<i>Захист звіту (доповідь та відповіді)</i>
Ваговий коефіцієнт	0,5	0,3	0,2

Результати виконаної роботи здобувача під час практики оцінюється за двома шкалами оцінювання – інституційною та Європейською кредитно-трансферною системою (ЄКТС). Оцінка за практику вноситься у заліково-екзаменаційну відомість та в індивідуальний навчальний план здобувача як іспит

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені

Юрія

Федьковича»

(<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>); «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsiniuvannia_2020.pdf). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо. За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Основна:

1. Методологія та виконання дипломної роботи

- Авраменко О. О. *Мистецтвознавча експертиза: теорія та практика*. Навчальний посібник. К.: Фенікс, 2020.
- Белікова Г. А. *Методологія реставраційних досліджень та наукова документація*. К.: Мистецтво, 2021.
- Котляревська О. В. *Основи наукових досліджень у мистецтвознавстві: навч. посіб.* Х.: ХДАДМ, 2022.
- Масол Л. М. *Методика художнього виховання: від теорії до практики*. Монографія. К.: Генеза, 2023.
- Методичні рекомендації до виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи для студентів спеціальності 023 (редакції вашого ВНЗ 2023–2024 рр. — обов'язково запитайте на кафедрі).

2. Технології та матеріалознавство (для практичної частини)

- Михайлова Р. Д. *Технології художніх ремесел та декоративного мистецтва*. К.: НАКККіМ, 2021.
- Прищенко С. В. *Кольорознавство та колірна композиція: підручник*. 2-ге вид. К.: Кондор, 2020.
- Яковлєв О. В. *Композиція в образотворчому мистецтві: теорія та практика*. К.: Вища школа, 2022.

Додаткова:

1. Реставрація та збереження (для реставраторів)

- Тимченко Т. Р. *Методи наукових досліджень творів станкового живопису*. К.: Фенікс, 2019.
- Цитович В. І. *Матеріали та техніки художніх творів: посібник для експертів та реставраторів*. К., 2020.

2. Декоративно-прикладне мистецтво та дизайн

- Герус Л. *Українська народна іграшка*. Львів: Інститут народознавства НАНУ, 2021.
- Кара-Васильєва Т. В. *Історія української вишивки*. (Оновлене видання). К.: Мистецтво, 2022.
- Чебикін А. В. *Графічні техніки та технологія естампа*. К.: Мистецтво, 2020.

3. Сучасний контекст та цифрові інструменти

- Гнатюк М. *Арт-ринок та менеджмент у мистецтві: сучасні виклики*. К.: Світ знань, 2023.
- Новіков О. *Цифрові технології в образотворчому мистецтві: від ескізу до VR-експозиції*. К., 2024.

Нормативні та довідкові ресурси (2024-2025)

1. ДСТУ 8302:2015 — «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (актуальний стандарт для оформлення списку літератури у дипломі).
2. Національний репозитарій академічних текстів — для ознайомлення з кращими бакалаврськими роботами минулих років.
3. Сайт Міністерства освіти і науки України — розділ «Стандарти вищої освіти» (СВО 023 Бакалавр).

Інформаційні ресурси

Науково-дослідні та архівні ресурси

Для написання теоретичного розділу диплома та обґрунтування історичного контексту.

- **Архів українського неофіційного мистецтва (UU Archive)** — цифровий архів, присвячений українському мистецтву другої половини ХХ століття. Ідеально для тем про шістдесятників та нонконформізм.
- **Saving Ukrainian Cultural Heritage Online (SUCHO)** — глобальна база оцифрованої культурної спадщини України (3D-тури, архіви, колекції місцевих музеїв), що була врятована під час війни.
- **Е-репозитарій НБУ ім. Вернадського (eVerLib)** — доступ до фахових видань: «Студії мистецтвознавчі», «Рукописна та книжкова спадщина України», монографії з мистецтвознавства.
- **Бібліотека українського мистецтва (uartlib.org)** — найбільша онлайн-збірка оцифрованих книг, журналів та каталогів виставок українських художників.

Технологічні ресурси для художників

Для розробки практичної частини диплома, вибору технік та матеріалів.

- **GREENART Project** — європейський ресурс про сталий розвиток у реставрації (використання еко-матеріалів, новітні зелені технології збереження творів мистецтва).
- **ІІС (International Institute for Conservation)** — міжнародні стандарти та звіти про консервацію живопису, паперу, металу та текстилю.
- **УДІКС (Український державний інститут культурної спадщини)** — методичні рекомендації щодо реставрації та охорони пам'яток.
- **Google Arts & Culture (Zoom-in)** — інструмент для вивчення мікроскопічних деталей відомих полотен (мазок, кракелюр, фактура), що важливо для аналогій у дипломі.

Платформи для професійного портфоліо та презентації

Для оформлення результатів практики та виходу на ринок.

- **Behance** та **ArtStation** — стандарти для презентації творчих проєктів (від академічного рисунка до 3D-моделювання).
- **Saatchi Art** — глобальна платформа для аналізу ринкових цін на сучасне мистецтво та трендів в оформленні робіт.
- **Artslooker** — український ресурс про арт-ринок, де можна знайти інформацію про актуальні галереї та гранти для митців.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlen-nia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-fedkovycha/>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

